

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення методичної ради університету
28 серпня 2023 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН
28 серпня 2023 року
м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за денною, заочною формами навчання

РОЗРОБНИК:

Професорка кафедри публічного управління та адміністрування, д. держ. упр., доцентка _____ Людмила МАТВЕЙЧУК
«28» серпня 2023 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри публічного управління та адміністрування
«28» серпня 2023 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор _____ Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ
«28» серпня 2023 року

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка _____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
«28» серпня 2023 року

ЗМІСТ

	Стор.
1. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 3
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
1.2. Лекції	– 4
1.3. Семінарські заняття	– 5
1.4. Самостійна робота	– 8
1.5. Підсумковий контроль	– 8
2. Схема нарахування балів	– 9
3. Рекомендовані джерела	– 11
4. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 13

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна / заочна форми навчання					
		Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін.зав.	СР		
1	Концептуальні підходи до сутності та змісту публічне управління та публічне адміністрування	24	2	2	-	-	20
2	Методологія публічного управління та адміністрування	24	2	2	-	-	20
3	Становлення та розвиток публічної служби в Україні	24	2	2	-	-	20
4	Публічне управління та адміністрування в умовах побудови цифрової сервісної держави	48	4	4	-	-	40
	Всього годин	120	10	10	-	-	100

1.2. Лекції

№ з/п	Назви і плани тем	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	Концептуальні підходи до сутності та змісту публічне управління та публічне адміністрування	2	2
	1. Поняття, завдання, принципи, функції, види публічного управління 2. Поняття, завдання, функції та принципи публічного адміністрування		
2.	Методологія у публічній сфері (у сфері публічного управління та адміністрування)	2	2
	1. Поняття методології наукового дослідження у сфері публічного управління та адміністрування. 2. Методи наукових досліджень публічного управління та адміністрування. 3. Розвиток методології публічного управління та адміністрування. Процес наукового дослідження: сутність, етапи, складові. 4. Інструментарій проведення наукових досліджень в галузі публічного управління та адміністрування. 5. Сучасні методології, методи та інструменти наукових досліджень у сфері публічного управління та адміністрування (цифрові технології, бази даних, електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності. 6. Напрями розвитку методології публічного управління в Україні.		
3.	Публічне управління та адміністрування: історія	2	2
	1. Історичний розвиток публічного адміністрування як напряму наукових дослідження. 2. Основні періоди розвитку публічного адміністрування. 3. Специфіка української моделі публічного управління та адміністрування.		
4.	Цифровізація сфери публічного управління та адміністрування	4	4
	1. Нормативно-правові акти. 2. Концептуально-стратегічні документи цифровізації сфери публічного управління. 3. Міністерство цифрової трансформації України. 4. Прикладні аспекти цифровізації діяльності органів публічної влади. 5. України у світових рейтингах щодо її цифрового розвитку.		
	Всього годин:	10	10

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Концептуальні підходи до сутності та змісту публічного управління та публічне адміністрування

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття, завдання, принципи, функції, види публічного управління.
2. Поняття, завдання, функції та принципи публічного адміністрування.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: управління, суспільство, трансформація, публічне управління, публічне адміністрування, суб'єкти, технології.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми аспіранту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Основні наукові підходи до формування концепцій управління в суспільстві. Процес трансформації державного управління в сучасні моделі публічного регулювання з урахуванням реалій. Наукові підходи визначень дефініцій «публічне адміністрування» та «публічне управління». Основні принципи публічного управління, функції, види, функціональна модель публічного управління. Об'єкт, предмет та понятійно-категоріальний апарат публічного адміністрування, завдання та функції. Система суб'єктів публічного адміністрування.

Механізми публічного управління. Види механізмів комплексного механізму публічного управління, форми і методи. Технології публічного управління та адміністрування: технології роботи з інформацією, суб'єкти та об'єкти інформаційних відносин, принципи інформаційних відносин, джерела інформації, основні процедури інформаційного процесу; маркетингові технології; технології адміністративного менеджменту; технологія діагностики та аналізу системи адміністративного менеджменту; технології стратегування та планування.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Методологія у публічній сфері (у сфері публічного управління та адміністрування)

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття методології наукового дослідження у сфері публічного управління та адміністрування.
2. Методи наукових досліджень публічного управління та адміністрування.
3. Розвиток методології публічного управління та адміністрування. Процес наукового дослідження: сутність, етапи, складові.
4. Інструментарій проведення наукових досліджень в галузі публічного управління та адміністрування.
5. Сучасні методології, методи та інструменти наукових досліджень у сфері публічного управління та адміністрування (цифрові технології, бази даних, електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності).
6. Напрями розвитку методології публічного управління в Україні.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: методологія, методологія науки, механізми дослідження, публічне

управління, метод, аналіз, синтез, дедуктивні, індукція, прогнозування, моделювання, історичний порівняльний, опитування, SWOT-аналіз.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми аспіранту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Поняття методології наукового дослідження у сфері публічного управління та адміністрування. Галузевий підхід до формування методології публічного управління та адміністрування. Розвиток методології публічного управління та адміністрування. Структурно-логічна схема методології наукових досліджень і системного підходу у сфері публічного управління. Структура методології наукового дослідження. Основні складові процесу проведення наукового дослідження. Інструментарій проведення наукових досліджень в галузі публічного управління та адміністрування. Методи наукових досліджень публічного управління та адміністрування та їх класифікація за видами наукового дослідження.

Сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері публічного управління та адміністрування, цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Публічне управління та адміністрування: історія

Питання для усного опитування та дискусії

1. Історичний розвиток публічного адміністрування як напряму наукових досліджень.
2. Основні періоди розвитку публічного адміністрування.
3. Специфіка української моделі публічного управління та адміністрування.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: публічне адміністрування, функції управління, «традиційна модель», бюрократична система, публічна служба, державна служба, служба в органах місцевого самоврядування, модель, електронне урядування, політична; правова; інституційна; організаційна.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми аспіранту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Історія публічної служби. Становлення публічної служби в умовах Незалежності. Сучасні тренди розвитку публічної служби. Теоретичні засади публічної служби; сутність, поняття, види. Правові основи публічної служби. Організаційна структура публічної служби в Україні. Принципи публічної служби. Модель української публічної влади у парламентсько-президентській республіці. Державна служба, як складова публічної служби. Ознаки, види, принципи державної служби. Правовий статус публічних службовців. Класифікація посад публічних службовців. Юридична відповідальність публічного службовця. Право на публічну службу та умови його реалізації. Обмеження при проходженні публічної служби. Припинення публічної служби.

Місце органів місцевого самоврядування в системі публічного управління. Діяльність органів місцевого самоврядування в організації розвитку територіальних громад. Взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. Напрями реформування публічної служби в Україні. Стратегія розвитку публічної служби в умовах глобалізації та європейської інтеграції.

Семінарське заняття 4–5

Тема 4. Цифровізація сфери публічного управління та адміністрування

Питання для усного опитування та дискусії

1. Нормативно-правові акти.
2. Концептуально-стратегічні документи цифровізації сфери публічного управління.
3. Міністерство цифрової трансформації України.
3. Прикладні аспекти цифровізації діяльності органів публічної влади.
4. України у світових рейтингах щодо її цифрового розвитку.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: закони, електронний підпис, електронна довірча послуга, кваліфікований електронний підпис, засіб електронної ідентифікації, цифрова економіка, цифрові компетентності, стратегія, цифровізація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми аспіранту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Нормативно-правові та інституційно-організаційні засади цифрових трансформацій у сфері публічного управління. ЗУ: «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», «Про публічні електронні реєстри», «Про хмарні послуги», «Про Національну програму інформатизації». Міністерство цифрової трансформації України, завдання, функції,

Стратегічно-концептуальні документи цифровізації сфери публічного управління: Національна економічна стратегія на період до 2030 року, Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери (2020 р.); Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки (2020 р.); Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року (2021 р.); Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні на 2021–2024 роки (2020 р.); Концепція розвитку цифрових компетентностей (2021 р.).

Цифровізація сфери публічного управління. Аналіз статистичних спостереження «Інформаційне суспільство». «Використання інструментів е-демократії органами державної влади та місцевого самоврядування». Результати соціологічного дослідження міністерства цифрової трансформації України цифрової грамотності громадян. Проєкт «Цифрова держава». Цифрові інструменти на платформі «Дія»: «Державні послуги онлайн», «Дія. Цифрова освіта», «Дія. Відкриті дані», «Дія. Цифрова громада». Інформаційно-аналітична система «Прозорий бюджет», державний вебпортал бюджету для громадян, єдиний вебпортал використання публічних коштів, державний вебпортал реєстру проєктів соціального і економічного розвитку України.

Цифрова компетентність публічних службовців. Європейська концептуально-еталонна модель цифрових компетентностей DigComp 2.1. Рамка цифрової компетентності для громадян України. Рамка цифрових компетентностей для державних службовців України (проєкт), сфери компетентностей та їх опис. Національна онлайн-платформа «Дія. Освіта. «Цифрограм для державних службовців». Самоосвіта публічних службовців на національній платформі «Дія. Освіта» за призначенням: 1) для публічних службовців та 2) для державних службовців.

Рівень цифровізації вітчизняного публічного сектора управління у рейтинговому розподілі країн Європи та світу. Україна у світових рейтингах індексу розвитку електронного урядування (EGDI), індекс електронної участі громадян (EPI) та зрілості відкритих даних (ODM). Світовий рейтинг країн за індексом розвитку е-урядування 2022 р. Динаміка показників індексу EGDI та субіндексів OSI, TII, HCI України 2012–2022 рр. Загальні оцінки зрілості відкритих даних у 2022 р.

1.4 Завдання для самостійної роботи аспірантів

4.3.1. Завдання для самостійної роботи аспірантів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.2. Виконання індивідуальних завдань всіма аспірантами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими аспірантами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.3. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи аспірантів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

1.5 Підсумковий контроль

Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

- 1) усне або електронне (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 2) індивідуальне усне опитування, експрес-опитування, співбесіда;
- 3) розв'язання типових ситуаційних задач;
- 4) модульна контрольна робота;
- 5) захист підготовленої презентації;
- 6) з'ясування та обговорення проблематики наукових досліджень у сфері публічного управління.

Семестровий контроль: іспит

Інструменти та обладнання: мультимедійне обладнання, освітні платформи за професійним спрямуванням (в т.ч. «Дія. Освіта»).

Програмне забезпечення: MS Office 365, MS Teams, MS Forms, MS PowerPoint, MS SharePoint, Zoom, GoogleMeet.

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі GoogleMeet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій. Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря.

Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Дистанційне навчання аспірантів через проходження сторонніх онлайн-курсів за тематикою дисципліни враховується за умови погодження із викладачем. Рекомендовано аспірантам використовувати національну онлайн-платформу «Дія. Освіта» (<https://osvita.diiia.gov.ua/>), де розміщені онлайн-курси для категорії «публічні службовці» та «державні службовці» за такими темами, як: «Цифрові держслужбовці», «Що таке державна політика і як її формувати», «Як громаді стати цифровою», «Доступ до публічної інформації», «Публічні консультації онлайн», «Відкриті дані для державних службовців», «Цифрова грамотність державних службовців 1.0 на базі інструментів Google», «Регіональна цифрова трансформація», «Школа онлайн-аукціонів: як купити або продати майно», «Проведення класифікації посад державної служби», «Держава без бар'єрів», «Адміністративний ресурс і як йому протидіяти». Успішне проходження навчання підтверджується сертифікатом Міністерства цифрової трансформації України. При пред'явленні відповідного сертифікату аспіранту можуть бути зараховані бали в межах 20 балів за результатами самостійної роботи. При цьому контрольні заходи з дисципліни виконуються на загальних підставах.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів аспірантам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми (рис. 1):

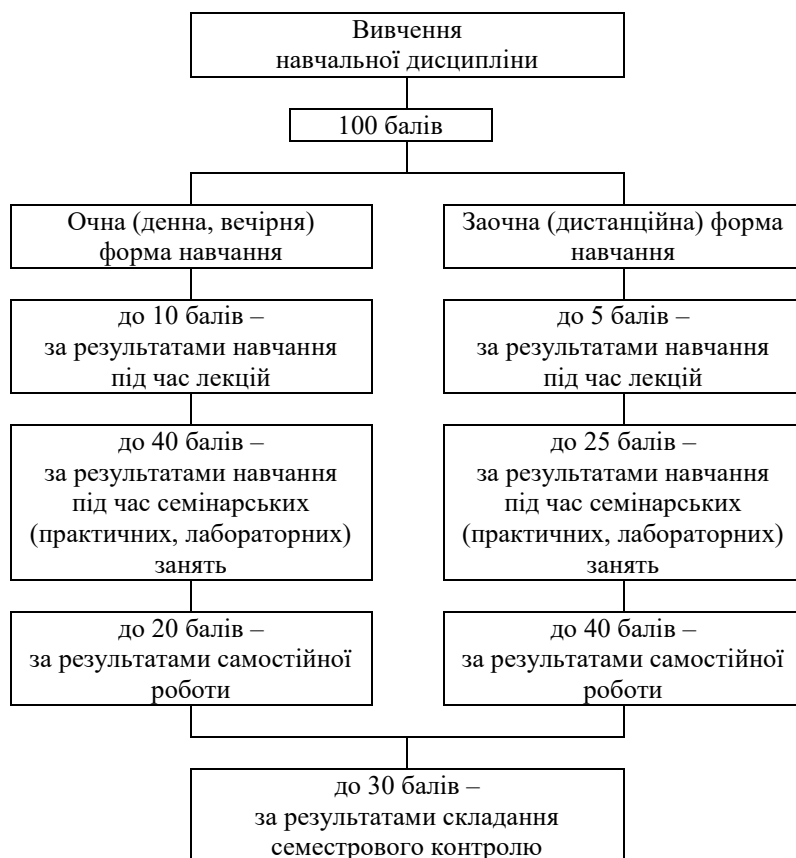

Рис. 1. Схема нарахування балів

Загальна оцінка за системою ECTS і за національною шкалою

Сума балів	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A (відмінно)	відмінно
82–89	B (дуже добре)	добре
75–81	C (добре)	
67–74	D (задовільно)	задовільно
60–66	E (достатньо)	
35–59	FX	незадовільно
34 і менше	F	

5.2. Обсяг балів, здобутих аспірантом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова затвердженим наказом ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 р. № 312 / 20.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 5 лекційних занять за денною та заочною формами навчання. Отже, аспірант може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій				
			1	2	3	4	5
1.	Денна	5	2	4	6	8	10
2.	Заочна	5	1	2	3	4	5

5.3. З навчальної дисципліни передбачено проведення 5 семінарських занять за денною та заочною формами навчання. За результатами семінарського (практичного) заняття кожному аспіранту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (в редакції, затвердженій рішенням вченої ради від 29 травня 2017 року, протокол № 14, зі змінами в редакції затвердженій рішенням вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року).

5.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань, наведено в таблиці:

№ з/п	4 теми	Номер теми				Усього балів
		1	2	3	4	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу					
	денна форма навчання	2	2	2	2	8
	заочна форма навчання	3	3	3	3	12
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання					
	денна форма навчання			12		12
	заочна форма навчання			28		28
3.	Усього балів					
	денна форма навчання					20
	заочна форма навчання					40

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Обушна Н. Публічне управління як нова модель організації державного управління в Україні: теоретичний аспект. *Ефективність державного управління: збірник наукових праць*. 2015. Вип. 44. С.53-63. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_44/fail/ch_1/8.pdf. (дата звернення: 20.02.2019).

2. Публічне управління: термінол. слов / В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петрос та ін. Київ: НАДУ, 2018. 224 с.

3. Ісеров О.В. Аналіз термінологічного забезпечення категорійно-понятійного апарату в галузі знань «Публічне управління й адміністрування» *Державне управління: теорія та практика*. Випуск 2. 2016. С. 15-23.

4. Сурмін Ю. П. Публічне адміністрування / Ю. П. Сурмін, В. П. Трошинського // *Енциклопед. слов. з держ. упр. / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко [та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка [та ін.]*. Київ: НАДУ, 2010. 820 с.

5. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. Мелітополь: ТОВ «КолорПринт», 2020. 204 с.

Тема 2

1. Бакуменко В. Д., Сурмін Ю. П. Методологія державного управління // Енциклопедія державного управління. У 8 т. Т. 2 / наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ: НАДУ, 2011.
2. Івашова Л.М., Івашов М.Ф., Квеляшвілі І.М. Методологія наукових досліджень і системного підходу у сфері публічного управління: механізми, важелі, методи, інструменти. Публічне управління та митне адміністрування. № 2 (25), 2020. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2020/2/4.pdf>.
3. Колодій А.Ф. Методологічне забезпечення науки «державне управління». Методологія наукових досліджень з державного управління: хрестоматія / за заг. ред. К.Ю. Ващенко. Київ: НАДУ, 2014. С. 18–26.
4. Методологія наукових досліджень з державного управління: хрестоматія / упоряд.: С.В. Загороднюк [та ін.]; за заг. ред. К.О. Ващенко. Київ: НАДУ, 2014. 180 с.
5. Методологія публічного управління: навч. посіб. / уклад. В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.
6. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Азарова, Л.М. Ткачук, Л.О. Нікіфорова та ін.. Вінниця: ВНТУ, 2019. 181 с.
7. Петровський П.М. Методологія наукового дослідження в галузі державного управління : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. 240 с.
8. Шпекторенко І. В Методологія публічного управління : навч. посіб. / уклад. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.

Тема 3

1. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь : ТОВ «КолорПринт», 2020. 204 с.
2. Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017.
3. Методологія публічного управління : навчальний посібник. Укладач І. В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.
4. Петровський П.М. Методологія наукового дослідження в галузі державного управління : навч. посіб. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2015. 281 с.
5. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник. А.О. Азарова, Л.М. Ткачук, Л.О. Нікіфорова. Вінниця: ВНТУ. 2019. 181 с.
6. Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/11/Navchalniy-posibnik-PU.pdf>.
7. Публічна служба : навч. посіб. / С. М. Серьогін, Н. А. Липовська, Є. І. Бородін [та ін.] ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ГРАНІ, 2018. URL: http://www.dridu.dp.ua/biblioteka/doc/Publiczna_sluzhba.pdf
8. Розвиток публічного управління в Україні : теоретичні, методологічні та практичні аспекти: монографія / за ред. Горника В.Г., Кравченка С.О. Київ: УкрСІЧ, 2018. 354 с.
9. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник / за ред. Г. П. Ситника. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2020. 504 с.
10. Сич Т.В. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навчальний посібник. 2018. 164 с.
11. Токар М. Теорія та методологія публічного управління : навчально-методичні рекомендації. Ужгород. нац. ун-т; Ужгород, УжНУ. 2022. 52 с.
12. Токар М. Основи методології публічного управління : навч. посіб. (для студентів-магістрантів спеціальності «281 Публічне управління та адміністрування» в УжНУ). Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 100 с.
13. Чукут С.А. Основи електронного урядування: навчальний посібник. Київ. 2022. 268 с.

Тема 4

1. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>.
2. Електронне урядування: основи та стратегії реалізації / [А.І. Семенченко, А.О. Серенюк]. Київ: ФОП Москаленко О.М., 2017. 72 с.
3. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. – Київ, 2012.
4. Клімушин П.С. Стратегії та механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві: [монографія] П.С. Клімушин. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016. 524 с.
5. Концепція розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250287124>.
6. Концепції розвитку цифрових компетентностей: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>.
7. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.
8. Національна економічна стратегія на період до 2030 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25>.
9. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 рік: Указ Президента України від 27 вересня 2021 року № 487/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>.
10. Питання впровадження системи електронної взаємодії органів виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністра України від 28 грудня 2011 р. № 1363-р.
11. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування / [А.І. Семенченко, А.О. Серенюк]. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2017. 80 с.
12. Програма цифрового розвитку на 2021-2025 роки: *Рішення сесії Хмельницької міської ради від 23.12.2020 № 22*. URL: <https://khm.gov.ua/uk/content/pro-zatverdzhennya-programy-cyfroвого-rozvytku-na-2021-2025-roky-0>.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Громадянське суспільство і влада : інтерактивна інформаційно-аналітична система. URL: <http://civic.kmu.gov.ua>.
4. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
5. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/>
6. Дія: Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua/>
7. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000290>.
8. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
9. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <http://www.nadc.gov.ua>.
10. Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України. URL: <http://www.niss.gov.ua/>.
11. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
12. Президент України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
14. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. URL: <https://www.center.gov.ua/pro-tsentr>